EESTI PÄEVALEHT

Nr. 21 — Neljapäeval, 23. aprillil 1959 — 1. aastakäik

Ameerika ei tagane

NEW YORK – USA kaitseminister McElroy teatas teisipäeva õhtul New Yorgi Ökonoomilises Klubis, et USA printsiibiks osavõtul neja suure välisministri konverentsil Genfis 11. mail on: Mitte järele anda vägivalla ähvardustele. "Kindlasti on raske lepitada konverentsil ida ja lääne vastolusid, kuid USA püüab leida leplikku lahendust taganemata oma printsiipidest ja ohverdamata rahvaste õigusi. Kui venelased tahavad sõda-siis nad saavad selle igal juhul ka ise. Kuid meie taganemisel vägivalla ähvarduse eest tekib kord paratamatult olukord, kus meil ei jää enam kusagile minna. Lõpuks oleme ikkagi sunnitud seisma jääma ja võitlema, aga siis juba palju küsitamate tulemustega, kuna oleme taganemisel maha jätnud kõik oma kindlustatud positsioonid", ütles McElroy.

STOCKHOLM — Ida-Berliini linnapea Fritz Ebert, kes hiljuti sooritas külaskäigu Rootsi ja kelle ekskursiooni Lääne Saksamma ajakirjandus ristis "operatsioon pannkaka'ks", on tagasi jõudnud oma punalinna, teinud suu korralikult lahti ja avaldanud rootsi riigimeeste osas praegu komprommitteerivat informatsiooni. Tema jutu kohaselt avaldanud peaminister Erlander ja teised juhtivad rootsi sotsiaaldemokraadid erakorraliselt suurt huvi "demokraatliku vabariigi" asjade vastu. Stockholmi õhtuleht "Expressen" arvab, et välisminister Undén pidanuks peaministrit ja teisi parteisõpru mõjukamalt hoitama, et nad Eberti ees pidanuks olema ettevaatlikumad, kuna viimane kasutab iga nende väljenduse propagandistlikult ära.

WARSZAWA — Poola ajalehe "Glos Pracy" (Töö hääl) avaldab, et Lääne Poolas olla isegi veel praegu tegevuses illegaalseid organitsioone endise saksa sõjaväepersonali juhtimisel Hitleri armeest. Organisatsioonid saavat moraalset toetust Lääne Saksamaalt. Organisatsiooni nimeks olla "Deutsche Völkische Freiheits Partei". Ajaleht märgib ühtlasi, et Saksamaalt äravõetud maaaladel elavat nüüd juba 7.5 miljonit poolakat, s. o. 32.4 prots. kogu Poola elanikkonnast.

Kõrvad, mis kuulevad kõiki eetri saladusi

Olevikust ja minevikust

Kui möödunud suvel USA ja Inglismaa soomusüksused maandusid Jordaanias ja Liibanonis Hrustshev ründas väga teravalt oma raadiokõnes lääneriike. Sellele aga ei omistatud vabas maailmas mingit tähelepanu, sest teati, et see on ainult lavastuslik bluff. Selle ükskõikse suhtumise võimaldas lääne raadio-alane vastuluure, mida teostab British Broadcasting Corporation (=BBC). Selle asutuse ülesandeks on kõigi raudeesriide-taguste maade raadiosaadete kuulamine, nende registreerimine, helilindistamine ja analüüsimine. Teame, et Nõuk. Liit kasutab kahte liiki raadiosaateid: ühed on määratud nõukogude elanikele, teised välismaadele. Küsimused, mida ei puudutata oma rahvale määratud saateis, ei oma rahusvahelises elus mingit tähtsust. Nii oli see ka Hrustshevi ähvardusega möödunud suvel: see oli määratud uimastava löögina läänele. Oma rahvale Moskva saateis kõneldi Lähis-Ida konfliktist ainult kahe-kolme sõnaga. See kõik, mis välispoliitiselt oluline, asendati pikalt-laialt teadetega Hrustshevi reisist Kesk-Venemaale, kus ta oma kõnes nõudis rukki ja nisu külvipinna suurendamist.

Inglismaa oma geograafilise asendi tõttu on Euroopas kõige soodsamas olukorras, et teostada raadio-alast vastuluuret. See tähendab: kuulata kõiki nõukogude raadiosaateid. See BBC vastuluure või nn. ärakuulamise keskus asub Londoni lähedal Cavershamis. Töö selles keskuses kestab katkestamatult — nii päeval kui öösel — juba pikki aastaid. Poliitilises elus seda keskust nimetatakse maailma "suurimaks kõrvaks", sest ta kuuleb kõik. Nii oli vaba maailm ka õigeaegselt informeeritud Molotovi, Malenkovi ja Kaganovitschi kukutamisest, mille kohta saadi andmed ühest Moskva raadio araabiakeelest saatest.

BBC vastuluure keskuses töötab praegu üle 300 eriteadlase. Need on tõlgid, teadete analüüsijad ja raadiotehnikud. Ööpeva jooksul kuulatakse ja võetakse helilindile üle 4 miljoni sõna kolmeskümnes keeles 40-lt erimaalt. Iga ebaharilik väljendus või ootamatu moment registreeritakse Ka informeeritakse sellest otsekohe valitsust.

Nii võidi — näiteks — 1956. aasta oktoobris Budapesti ringhäälingu teadustaja häälest järeldada, et Ungaris toimus midagi erakordset. Samuti võidi seda järeldada programmi muudatusest: ettenähtud saated jäid ära — ja need asendati heliplaadimuusikaga, mille juures ühte aariat ooperist "Madame Butterfly" mängiti isegi viis korda järjestikku. Kell 3.30 hommikul teatas üks erasaatja: "Budapestis puhkesid võitlused." Ka oli siis järgmise 48 tunni jooksul Caversham ainuke koht maailmas, kus teati, mis Budapestis tõeliselt sünnib, sest sääl kuulati ka kõiki Ungari erasaatjaid.

BBC vastuluure keskus töötab nii hästi, et avastatakse otsekohe ka kõik tähelepanu kõrvalejuhtivad või teised vale saated. Kui jaanuaris 1958 lääne ajalehed teatasid, et venelased saatsid maailmaruumi mehitatud raketi, saatis Caversham neile ajalehtedele kohe õige informatsiooni ja teatas, et see oli üks maailmaruumi kuuldemäng, mille esitas Moskva raadio 12. jaanuaril.

Kõik raudeesriide-tagused sõnalised saated (päevauudised, kommentaarid, kõned, loengud jne.) helilindistatakse. Helilindile võetud materjal tõlgitakse kohe inglise keelde. Selle järele kontrollitakse, võrreldakse ja analüüsitakse nende teadete sisu. Ka on Cavershamis kartoteek, kus on registreeritud üle 90.000 isiku, kes Nõuk. Liidu avalikus ja poliitilises elus tegevad. Igakord, kui nimetatakse mõni nimi, kantakse see kartoteekivõi tehakse tema kaardile vastav märkus esinemise kohta. See võimaldab kindlakstegemise, kas üks või teine isik on veel nõukogude poliitilises elus tegev või on ta likvideeritud.

Oma tööd BBC ärakuulamisteenistus alustas aastal 1937 ühe ametnikuga, kelle ülesandeks oli siis Saksamaa saadete kuulamine araabia maadele. Aastate jooksul sellest asutusest aga kujunes võimas ja asendamatu informatsiooni eriteenistus, mis praegu riigimeestele on sama oluline kui sõjaväele radarsüsteem.

Ka on see raadio-alane kaitseteenistus võrdlemisi odav ettevõte, sest kulud selleks aastas on ainult 500.000 naela. Lisaks on see töö kinnitus, et kommunistid ei saa mitte kunagi üllatada vaba maailma, sest kõike, mis sünnib raudeesriide taga, kuuleb meie "suurim kõrv."

Punalaevastik Läänemere vetes

Lääne mereväekalendrite järele olevat N.Liidul Läänemeres praegu 70 hävitajat, enamuses moodsad, 150 allveelaeva, 300 miinilaeva ja allveelaevahävitajat ning 200 kiirpaati. Osa vanemaid laevastikuüksusi on üle antud kommunistlikule Poolale ja Ida-Saksamaale. Baltimere laevastiku juurde kuuluvat ka eriline maandumislaevastik, mida võidakse täiendada kalalaevastikuga. 8 ristlejat Läänemerel varustatakse rakett- ja aatomrelvadega, milliste tulistamisulatus on 30 km ümber.

WASHINGTON — President Eisenhover tegi Nikita Hrushtshevile vastava kirja kaudu ettepaneku, et USA ja N.-Liit sõlmiks vastastikkuse lepingu, mille kohaselt mõlemad lepingupooled kohustuks mitte õhkima aatompomme alla 50 km. kõrgusel maapinnast raadioaktiivse tolmu tõttu. Kirjas ei lausuta midagi õhkimistest sügaval maa all, nagu seda juba praegu ka teostatakse, mille kohaselt leping ei puudutakse neid katseid.

MUSSOORIE — Dalai Laama saabus teispäeva hommikul Mussooriesse, mis India valitsuse poolt antud talle eluruumiks eksiilis. Noor Tiibeti eksiilvalitseja kohtub reedel India peaministri Nehruga veel mitte teatavaks tehtud kohas. Dalai Laama sissesõit linna toimus lahtisel autol, kust ta tervitas sajandeid mehi ja naisi, kes olid tulnud imetlema ja kummardama oma jumal-kuningat. Linna raamatukogu ees tervitas Laamat linnavolikogu esimees, andes talle rituaalselt üle valgeid kaelarätte ja lilli.

ALGER — Pühapäeval Alzhiiris toimunud kommunaalvalimistel on saanud enamuse kandidaadid, kes toetavad De Gaulle Alzhiiri poliitikat.

VIIN — Jugoslaavia ajalehed teatavad, et politseil on läinud korda tabada röövmõrvarit nimega Franz Rihtaric, kes Mariboris Sloveenias on nüüd mõistetud surma. Surmamõistetut kutsuti pikemat aega Sloveenia Guilianoks. Teda on politsei paljuid kordi tabanud, kuid tal on ikka õnnestunud vangiruad maha* raputada ja põgeneda. 1955/56 hoidis ta põnevuses kogu Austria. Ta läks üle piiri ja andis end üles poliitilise põgenikuna. Kui ta isik lõpuks selgus, põgenes ta ja sooritas palju kuritgusid. Hiljem tuli tagasi Sloveenia mägestikku. Rahva hulgas levis Guiliano kohta kuuldus, et ta röövis rikastelt ja kinkinud vaestele nagu Robin Hood.

Eesti algkool GÖTEBORGI?

Rootsi valitsusele on Eesti Komitee esitanud taotluse eesti algkooli avamiseks Göteborgi üheksaklassilise ühtluskooli alusel. 1960/61 kooliaastal tuleks märgukirja järele avamisele kolm esimest klassi, millele järkjärgult järgneks klassidearvu tälendamine kuni 9-nda klassini.

Märgukirjas üteldakse, et Göteborgis on vajalikul määral eesti õpilasi. Kool töötaks rootsi ühtluskooli õppekavade alusel ja eesti keel oleks õppekavas eriainena. Õppekeeleks oleks eesti, mõnedes ainetes aga rootsi keel. Eeskujuks oleks siin Stockholmi eesti algkool. EK avalduses üteldakse, et kooli saaks võtta kas avaliku koolina Göteborgi linna koolivõrku või kui see ei ole vastuvõetav, siis määrataks koolile kui erakoolile toetus õpetajate palkadeks. Juhitakse tähelepanu, et kooli avamisel ei tõuse riigi ja linna kulud, kuna eesti õpilaste koondumisega väheneb vastavalt õpilaste arv rootsi koolides.

Kuna koolis rakendataks eesti õpetajaid, siis kergendaks see ka rootsi koolide õpetajatepuudust. Märgukirjale olid alla kirjutanud EK esimees piiskop J. O. Lauri ja koolitoimk. esimees V. Muld.

Paguluse algusaastail töötas Göteborgis kuueklassiline eesti algkool August Leht'i juhtimisel, mis lõppes aga ruumide äravõtmisel linnavalitsuse poolt. Göteborgis on aga ka praegu küllalt eestlasi ja eesti lapsi iseseisvaks kooliks.

● **Dr. T. Seeman on kinnitatud Faluni haigla kirurgia osakonna allarstiks.**

● Dr. Aime Rinne töötas sellel kuul Sundsvalli haigla epideemilises osakonnas 2-allarstina.

30.000 kr. laste suverõõmuks

Göteborgos tegutsev Eesti Laste Abistamisühing (ELA), milline mõne aja eest pidas oma peakoosolekut määras eeloleval suvel eesti laste suvikodu korraldamise kuludeks eelarve kohaselt 29.800.— kr. Möödunud aasta jooksul on ELA omandanud suvekodule oma maja. Suvekodu asub kauni Gullmarsfjordi kaldal Lysekili lähedal, millistes ruumides suvikodu on juba aastaid varem tegutsenud. Suvekodu krundi suurus on üle hektari. Nüüd om see krunt koos hoonetega ostatud päriseks.

Kõik see selgus ELA peakoosolekul, mida juhatas Martin Köstner ja protokillis Vello Riomar. Tegevuse ja kassaaruande esitas ELA sekretär Jakob Aljas. Kassaaruande ettekandest selgus, et peale laste suvikodu on toetatud veel 1000 krooniga Lääne Saksamaa kehvemaid lapsi neile suverõõmu valmistamiseks, Göteborgi täienduskooli, sõjavigastatuid ja Noorte Fondi.

Käesoleval aastal täitub ELA tegevusest 10 a., millist tähtpäeva tahetakse pidulikumalt tähistada suvikodus Gullmarsfjordi ääres.

Tegevusaruandest selgus, et tegevus suvikodus kestis 16. juunist 12. augustini, kokku 56 tegevuspäeva. Lapsi võttis osa esimeses vahetuses 31 last ja teises 32. Ühe lapse tasu oli alla 12. a. kr. 100.— ja üle 12 a. 125 kr. Ühe lapse toidukulu ulatus perioodis 157 kr. Seega tuli ühingul iga lapse pealt juurde maksta, mida võimaldas saadud toetus. Suvekodu tegevuskavva kuulus peale sportimise ja mängude ka lugemine, joonistamine ja rahvuslike ainete õppimine.

Personaal oli kuue-liikmeline: juhataja kahe abilisega, perenaine kahe köögiabilisega. Juhatajaks oli kunstnik-õpetaja Otto Paju, perenaiseks Klara Kägi-Näär, kodumajandusõpetaja. Kasvatajana olid tegevuses mag. Inga Paju, fil. stud. Adolf Mossin ja gdr. Heli Spirka. Köögiabilistena — kauaaegne kolonii teenistuja ja keetja pr. Alma Kallang ja prl. Hille Napp.

Laste omavahelises suhtlemises valitses ainult eestikeel ning sääl juures võis märgata, et krundi ja maja omandamine suvikodu jaoks tõstis tuntuvalt laste rahvuslikku iseteadvust ja selle vastu lugupidamist.

Samal ELA koosolekul valiti suvekodu juhatajaks eelolevaks suveks kunstnik-õpetaja Otto Paju, naiskasvatajaks Sotsiaal instiduudi üliõpilase ja gaidijuhi Mari Pürkopi, Lundist, Perenaiseks — kodumajandusala õpetaja Klara Kägi-Näärl ja köögiabiliseks pr. Alma Kallangu.

Praegu on koloniis vabad üks kasvataja koht ja üks koristajaköögiabilise koht, täie tööjõuga. Sooviavaldusi nimetatud kohtadele palutakse saata aadressil Jakob Aljas, Dr. Saléns Gata 5, Göteborg C. Ühes sooviavaldusega tuleb saata ka lühike kirjeldus senise tegevuse kohta. Sooviavalduse esitamise viimaseks tähtpäevaks on 10. mai, 1959. a. Sooviavaldusi võib esitada ja järelpärimisi teha tel. 20 81 58 Göteborg.

Teateid skautidest

Lühibrosüür

Keskbürool on mitmed üritused läbiviimisel. Nii on praegu trükivalmis seadmisel Eestit ja eesti skautlust tutvustav ingliskeelne lühibrosüür, mille järgi juba aastaid on tuntud puudust, kuid mille trükkimine seni jäänud teostamata majanduslikel põhjusil. Nüüd on Eesti Rahvusfond omalt poolt ulatanud abistava käe ja määranud nimetatud brosüüri väljaandmiseks keskbüroole toetust kr. 300:— ulatuses. Loota on toetusi ka mõnelt teiselt organisatsioonilt.

Skautlikku kirjandust

Teatavasti tegutsevad eesti skautüksused peale Rootsi veel Saksamaal, Kanadas, USA's, Austraalias ja Argentiinas. Soovist luua tihendavat sidet malevate vahel ja tutvustada malevate sisetegevust ja neis toimuvaid üritusi teistele malevatele, on keskbüroo alustanud eribülletäni "ESL teated" väljaandmist, mis tuleb levitamisele kõigile skaudijuhtidele. Esiknumber ilmub jüripäevaks. Veel teinegi kauaoodatud "külaline" ilmub jüripäevaks skaudijuhtide lauale.

Nimelt ilmub selleks päevaks ka skaudijuhtide õppeajakirja "Skautluse õppeväljakul" uusnumber. Ajakiri ilmub USA's ja selle toimetajaks on keskbüroo poolt määratud säälne E. Sk. Mal. malevajuht skm. Ilmar Pleer.

Tuntud skaudijuhil ja E. Sk. Mal. Rootsis endisel juhil skm. H. Jõe'l, kes nüüd eluneb Kanadas, on viimasel lihvimisel tema poolt kirjajutatud skaudijuhi käsiraamat "Ants ankrumees", mis tuleb kirjastamisele Eesti Skautide Liidu poolt. Ja veel teistelgi tuntud skaudijuhtidel on käsikirje valmimas, mis aitavad lahendada eestipärase skautliku kirjanduse põuda.

Skautluse juubeliaastal

Keskbüroo on asunud juba ka eeltöödele paari aasta pärast asetleidvale eesti skautluse suursündmusele. Nimelt täitub 1962 aastal viiskümmend aastat sellest ajast, mil Eestis alus pandi esimesele skautüksusele. See leidis aset 1912 aastal Pärnus. Juubeli puhul on kavatsus väljaanda suurem koguteos "50 aastat Eesti skautlust". Koguteose toimetuse moodustamisele ja materjalide kogumisele on palutud Eesti Skautmastrite kogu koondisi, millised Koondised tegutsevad Rootsis, Kanadas, USA's ja Austraalias.

Malevate vahelised võistlused

Ka malevate sisetegevust on keskbüroo püüdnud jõudumööda omalt poolt mitmekesistada. Nii on praegu käigus üleilmline hundude joonistusvõistlus, kus iga eesti hundu joonistab keskbüroo poolt saadetud postkaardile pildi teemil: "Vaade minu kodu aknast". Võistluse hindamiskomisjonist on lubanud osavõtta meie nimekaimad kunstnikud Eerik Haamer, Hugo Lepik ja noorema generatsiooni esindajana Uno Ong. Pääle nende kuuluvad hindamiskomisjoni veel skm. d Gustav Ilves, Aa Vaks ja Elmar Ojaste. Viimane on ühtlasi võistluse üldkorraldajaks. Võistluse võitjaile on ettenähtud individuaal auhinnad ja protsentuaalselt osavõtjate arvule platseruvad hundude parvikud ja malevad paremuse järjekorda.

Sügispoolaastal on kavas üleilmline võistlus skautidele.

Kaks esindajat Filippiinidele

Suurimaks skautlikuks sündmuseks saabuval suvel kujuneb kindlasti üleilmline skautide 10 jamboree/suurlaager, mis sedakord leiab aset "teispool maakera" Filipiinidel, Manila lähedal. Kuna kõigist eelmistest ülemaailmistest jamboreedest on eestlased osavõtnud, siis ei erine ka tänavune jamboree traditsioonist, sest ka seal on eestlased esindatud, kuigi esialgseil andmeil vaid kahe mehega. Neiks on Eesti Skautlide Liidu Keskbüroo sisesekretär skm. H. Erendi ja skj. Mart Nurk, mõlemad Rootsist. Kahjuks ei saa eesti skaudid Austraaliast Filipiinidele sõita *majanduslikel põhjusil, vaatamata, et Austraalia on Filipiinidele kolm korda lähemal kui Rootsi. Austraaliast sõitjad peavad kasutama üle USA suunduvaid lennuliine, mis teevad tegeliku sõidutee mitmekordselt pikemaks.*

Majanduslikud mured

Eesti Skautide Liidu tööd pidurdavaks teguriks on majanduslik külg. Peamiseks tuluks on malevate poolt maksetav liikmemaks, kuid see on hiivõrd minimaalne tulu (ca Kr. 1.300:— aastas), et sellest piisab vaid kõige hädalisemate väljaminekute katmiseks. Paratamatult on tulnud seepärast pöörduda eestlaskonna poole toetuspalvetega, et vähegi tasakaalu viia Liidu eelarvet, mis 1959 aastaks tasakaalustatud Kr. 6.000:— peale. Rõõmustaval kombel hakatakse siiski ikka enam ja enam arusaama skautluse suurest tähtsusest meie noorte kasvatamisel, mida tõendab ka järjest suurenev Skaudisõprade Seltside arv, kus liikmeskonna üldarv juba ületab esimest tuhandet. Kuid palju on veel puudu sellest miinimumist, mis võimaldaks muretut töötamist.

Eesti Skautlide Liitu juhib praegu Keskbüroo koosseisus: peasekretär skm. Aksel Vaigur, välissekretär skm. Herbert Michelson, sisesekretär skm. Heiner Erendi, majandusjuht skm. Elmar Ojaste ja õppealajuht skm. Ao Vaks. Peale skm. Michelson'i, kelle asukohamaaks on USA, kuuluvad kõik teised Keskbüroo liikmed Rootsi. Keskbüroo uue koosseisu valimised, mida ESL Põhikirja kohaselt teostab Liidu Esindajate Kogu, toimuvad 1960 aastal.

Kohalik elu

STOCKHOLM

Skautlik jumalateenistus

Skautliku püha, Jüripäeva pühul neljapäeval, 23. aprillil peetakse Jakobi kirikus skautlik jumalateenistus skautide ja gaidide osavõtul — teretulnud on ka kõik noortesõbrad ja kirikulised. Teenivad õpetajad Elmar Tõldsepp ja Konrad Veem. Tarvitusel laululehed. Jumalateenistuse l annavad uued skaudid ja hundud tõotuse ja tehakse teatavaks maleva ringkiri ülendustega.

Eesti Rahva Muuseumi 50-aastapäeva pühitsemine Stokholmis.

Eesti Rahva Muuseumi asutamisest möödus 14. aprillil 50-aastat. Selle sündmuse tähistamiseks korraldasid Eesti Teaduslik Selts Rootsis ja Eesti Teaduslik Instituut Stokholmis samal päeval ühise piduliku ettekandekoosoleku Eesti Komitee ruumides, millele oli kogunenud rohkearvuliselt osavõtjaid, ms. ministrid A. Rei ja A. Varma ja rida endisi Eesti Rahva Muuseumi ametnikke.

Koosoleku avas Eesti Teadusliku Seltsi esimees prof. E. Blumfeldt, mille järele dr. Eerik Laid kõneles Eesti Rahva Muuseumi 50-aastasest tööst eesti rahvakultuuri uurimise alal. Teadusliku ettekande pidas fil. lic. Ilmar Talve teemal "Eesti sauna ajaloost". Aktuse lõppsõnad ütles Eesti Teadusliku Instituudi esimees prof. R. Indreko. Koosolekul tehti otsus saata tervitused Eesti Rahva Muuseumi esimese juhataja Ilmari Mannineni abikaasale pr. Taru Manninenile Helsingis ja Muuseumi Rahvateadusliku Osakonna viimasele juhatajale mag. Helmi Kurrikule Ühendriikides.

MALMÖ

Eestlane kunstinäitusel

Galerie Modernes, Östra Tullgatan 1, Malmös toimub kuni 26. aprillini kunstinäitus, millest osa võtavad viis kunstnikku, nende hulgas eestlane Olev Mikiver, kes esitab 7 tööd. Esinejad kannavad moodsaid voole. Näitus on avatud argipäevadel kella 9—18, laup. 9—16 ja pühapäeval kella 13—16.

1 mai vastvõtt

Stockholmi Eesti Üliõpilaskonna 1. mai vastuvõtu peoõhtu toimub 30, skp. restoran Bacchi Wapenis, Järntorgsgatan 5, Sthlm C (vanalinnas Slusseni lähedal). Algus kell 20.00.

Tantsuks mängib M. Kimberi kvartett ning kavas on muusika ettekandeid. Riietus smoking või tume ülikond.

Piletite hind kr. 30:—, liikmemaksu tasunuile kr. 26:—, (supee, kolme roog ja joogid). Piletid ainult eelregistreerimise kaudu, mida palutakse teha Tiiu Kimberile tel. 18 13 29 või Eve Ainverile tel. 28 53 48, või teistele juhatusliikmeile hiljemalt 25.4.59.

UPPSALA

Eesti seminar

Järgmine loeng Eesti Teadusliku Instituudi ja Uppsala Eesti Üliõpilaskonna poolt korraldatavas loengusarjas toimub reedel 24. aprillil Eesti Kodus, Geijersgatan 12, algusega kell 19. Prof. G. Ränk kõneleb teemal "Eesti rahvariided". Kõik kaasvõitlejad ja kaasmaalased teretulnud.

Kevadpidu

Uppsala Gaidi- ja Skaudisõprade Ring korraldab pühapäeval 26. aprillil s. a. algusega kell 17.00 Eesti Kodu ruumes, Geijersgatan 12, Uppsalas suure kevadpeo. Eeskavalises osas Uppsala parimate jõudude poolt klaveri- ja viiulipalasid, deklamatsioone ja *Joosep Tootsi onupoeg. Ühislaule. Asjade loterii (iga loos võidab).* Kohvilaud. Vaheldamisi ettekannetega tantsime vanavalssi ja *Rock'n rolli* hilisööni. Peo puhassissetulek läheb skautlikke noorte abistamiseks. Tere tulemast peole kogu Uppsala eestlaskond.

Ringi juhatus.

GÖTEBORG

Valimiste büroo

R. E. Esinduse piirkonna valijatel on võimalik kandidaatide esitamiseks vajalikke blankette saada piirkonna valimiste büroost Kungsgatan 7 B, 4 tr. Göteborg. Samas on valijail võimalik lasta end võtta valijate nimekirjadesse või kontrollida kas nende kohta ülesvõetud andmed vastaved tõele. Büroo on selleks otstarbeks avatud igal esmaspäeval, kesknädalal ja reedel kl. 18—20 -ni. Samadel aegadel seisab asjahuviliste teenistuses büroo telefon, 13 97 68, mille kaudu võib nõuda kõike vajalikku informatsiooni. Valimisbüroo kirjavahetuse aadress on: Esinduse Valimistoimkond, Box 2003, Göteborg 2.

R. E. Esinduse Göteborgi piirkonna toimkond.

PÕLLUMEESTE JA VÄIKEMAA PIDAJATE

Kogu Lääne-Rootsi osakonna peakoosolek toimub pühapäeval, 26. apr. kl. 15.30, Guldhedenis, Dr. Liborius Gatanil, 40- Mossebergs Ungdomsgårdeni ruumes. Päevakorras osakonna tegevusse puutuvate küsimuste arutamine ja otsustamine. Lühiettekanded välispoliitilistest vaatlustest ja meie rahvuslikust tegevusest.

Koosolek on nii korraldatud, et osavõtjail oleks võimalus osa võtta ka selles samas ruumes hiljem järgnevast kirjandusõhtust.

KIRJANDUSÕHTU

Vabade Eestlaste Ühing korraldab pühaläeval 26. apr., k. a. kl. 17 Guldhedenis, Dr. Liborius Gatan 40, Mossebergs Ungdomsgårdenis kirjandusõhtu. Esineb ettekandega kirjanik Raimond Kolk rohket kõmu tekitanud Mamersi mälestusraamatu — "Häda võidetuile" üle. Sissepääs on tasuta.

Samas ruumis on pääle ettekannet ja läbirääkimisi koosviibimine ühises kohvilauas, millest osavõtu tasu on 3 krooni.

Ühingu noorte grupil on kohvilauast osavõtt tasuta.

Kavatsetav õhtu on arvatavasti viimane kokkutulek käesoleval lõppeval hooajal.

HÄLSINGBORG

Jüripäev!

Hälsingborgi gaidide ja skautide traditsiooniline Jüripäeva pühitsemine toimub laupäeval 25. aprillil 1959, Fredrika Bremer'i Förbundi ruumes, Kungsgatan 16, algusega kell 17.30. Kasutame juhust ning ütleme teretulemast kõigile kaasmaalastele, gaidide, skautide vanemaile, sugulastele ja sõpradele, niihästi lähedalt kui kaugelt. Veelkord teretulemast!

"Virmaliste" ja "Kotka" lipkonnad.

J. Lorents 50 aastane.

Oma 50 a. sünnipäeva tähistab Göteborgis laialt tuntud Billdals Bageri omanik Johannes Lorentz. Ta on sündinud 20. 04. 1909 aastal Tahkurannas, Pärnumaal käsitöölise-kaluri pojana. Pärast algkooli lõpetamist sai ta õpilaseks ühes Pärnu pagari ja kondiitri äris, kust hiljem siirdus Tallinna. Juba 1930 a. avas ta oma iseseisva pagariäri, mille kommunistidokupandid 1941 a. riigistasid.

Rootsi pääsenud 1944 a. töötas A/B Stockholms Bageris, kust 1949 a. tuli Göteborgi ja avas oma pagariäri Linnegat. 1952 a. omandas Lorents Billdals Bageri ja 1956 a. veel lisaks leivatööstuse Mölndalis. Tuleb tähendada, et Lorentsi tööstuses läinud aastast alates, valmistatakse saksa orginaal leiva saadusi Saksamaalt toodud meistrite poolt.

1954 a. peale on J. Lorents Göteborgi Eesti ap. õigeusu koguduse kirikuvanem ja nõukogu liige.

Juubeli puhul, hinnates J. Lorentsi hoolsat tööd oma koguduse heaks, piiskop Jüri autasustas juubelari Plato ordu aumärgi kandmise õigusega.

● **Baltimores suri 84 a. vanuses Emilie Sild, Los Angelesis Harald Kaasik, Tartus 31 a. vanuses Hillar Ruubel, Tallinnas Therese Vitismann, Würzburgis Saksamaal 60 a. vanuses Kristjan-Georg Läänesaar, Häädemeestel proviisor Karl Kiin 71 a. vanuses.**

†

Meie armas väike poeg ja vend

Mihkel Väinlo

sünd. 11.8.1955

on jätnud meid.

Nacka, 18.04.1959.

Sügavas leinas ema, isa, vend ja õed.

Muldasängitamine 25.4.1959 kl. 16.00 Nacka kirikus.

†

Surma läbi lahkunud

Johannes Freybach'i

mälestavad

Johan Tiibus abikaasaga

TUBA

välja üürida ühele ehk kahele. Teatada "Eesti Päevaleht", Box 6320, Stockholm 16, märgus. all "Üks ehk kaks".

Vaikne puhas meesisik (46 a.) otsib

tuba

1. maist. Teatada "Eskilst. Kuriren", Box 120, Eskilstuna. "Hää ühendus" või tel. Sthlm 86 24 32

Üksik energiline proua Stockholmis, üle keskea, soovib tõsist

tutvust

samasuguse eesti mehega. Vastused märgusõna all: "Matka kaaslane", Eskilstuna-Kuriren, Box 120, Eskilstuna.

Maaler

värvib ja tapeseerib. Töö korralik ja odav. Küsida tel. 37 88 13, Sthlm.